

Eğitim

Yrd. Doç. Dr. Ali ÇAVUŞOĞLU

Çocuk, Sevgi ve Oyun

“Sevgi sözünden daha tatlı söz duymadım, gök kubbede kalan tek anı sevgi.” (Hafız)

*“Sevgide acılar tatlanır; bakırlar altın olur
Sevgiden, kirli ve bulanık sular duru bir hâle gelir”
(Mevlânâ)*

•••

Çocuk için anne bir sevgi masalı; oyun, çocuğun gerçek dünyası; annesinin dili ise masalların en güzeldir.

Anne-sevgi-oyun, çocuğun hayatından ayrı düşünülemez çok önemli üç unsurdur. En önemlisi ise elbette, sanat ürünlerimizde yaratılışa bile kaynaklık ettiği belirtilen sevgidir. İster bireysel düşünölsün ister sosyal, sevgi her durumda yaratıcıdır, yaratır. Sevgisizlik ise kötü, tehlikeli, acı veren bir yıkımdır.

Sevgi, kimi psikologlara göre doğuştan, kimilerine göre ise sonradan öğrenme yoluyla kazanılmıştır. Esasında her ikisini de birlikte düşünmek gerekir. Sevgi, potansiyel olarak doğuştan olmakla birlikte içeriğini, biçimini kazandıran aile ve kültürel ortamlardır. Bu yüzden bebeklik döneminden itibaren sevgi duygusunun geliştirilmesi hayati bir öneme sahiptir.

Sevgi, çocuklar için tıpkı bir besin ya da su kadar önemli bir gereksinimdir. Sevginin olmaması veya olumsuz koşullarda gerçekleşmesi hâlinde, duygusal ve bilişsel yetenekler gerilemektedir. Çocukların dil gelişimi ve başkalarıyla olumlu iletişim kurabilmeleri sevgi ortamında yetişmelerine bağlıdır.

“Çocuğa uygunluk açısından sevgiyle birlikte düşünölecek tek sözcük “oyun”dur. Sevginin oyun ortamıyla birlikte olması hâlinde ise sonuç: Ruhsal ve zihinsel açıdan sağlıklı çocuktur.”

Sevgisiz büyüyen çocuklar, başkalarından yardım isteyemez, kendilerine güvenemez ve girişim yetenekleri gelişemez.

Bu gelişimi hızlandıran, sevgi ihtiyacını karşılayan en güzel zihinsel ürünler masallar, en güzel bedensel etkinlikler ise oyunlardır.

Masallar sevgi motifinin bolca bulunduğu edebiyat ürünleridir. Bu sebeple çocuğun tabii ihtiyaçlarına en uygun tür de masal olmaktadır. Sevgi duygusu geliştirilebilir, şekillendirilebilir bir duygudur ve mutlaka başka edebî metinler yoluyla olduğu gibi oyunlar yoluyla da geliştirilmelidir.

Çocuğa uygunluk açısından sevgiyle birlikte düşünülecek tek sözcük "oyun"dur. Sevginin oyun ortamıyla birlikte olması hâlinde ise sonuç: Ruhsal ve zihinsel açıdan sağlıklı çocuktur.

Gerçekten oyun, çocuğun yaşaması gereken gerçek hayatıdır. Çeşitli konularda zaman zaman değinildiği gibi, hem kişilik kazanmada hem de sağlıklı kişiliği pekiştirmede oyundan daha etkili bir araç yoktur. Çocuk, atalarından aldığı bütün yeteneklerini oyun ortamında ortaya koyduğu gibi, farklı yeteneklerini de oyun ortamında keşfeder ve geliştirir.

Çocukları oyundan, oyun alanlarından, oyuncaklardan mahrum etmek, onlara yapılacak en büyük kötülüktür. Çünkü oyun, onun için yemek içmek gibi tabii bir ihtiyaçtır. Oyuncaklardan mahrum çocukların kendiliklerinden birtakım oyuncaklar edinmeleri, oyunun tabii bir ihtiyaç olduğunu

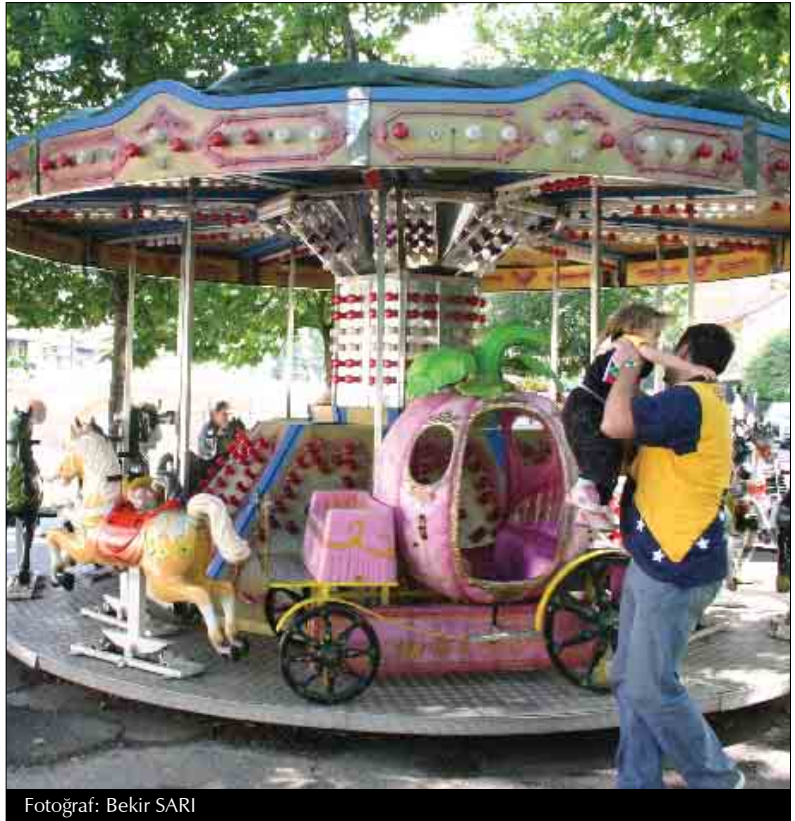
gösteren bir delildir. Sadece insan yavruları değil hayvan yavruları da oyunlarla büyürler.

Şehirlerde kapalı mekânlara sığınan, sokaklardan ve oyun alanlarından mahrum çocuklar, her ne kadar çok çeşitli oyuncaklara sahip olsalar da yine de oyuncakları olmayan, ama açık alanlarda özgürce oynayan çocuklardan daha şanslı sayılmazlar. Üstelik gelişen teknoloji, bedenlerini yeterince kullanamayan, taşı, toprağı, kırları, böcekleri yeterince tanımayan çocuklar için, manyetik alanlara maruz kalmış olmaktan kaynaklanan pek çok başka tehlikeler anlamına gelmektedir. Bu nedenle başta devleti yönetenler ve yerel idareciler olmak üzere bütün yetkililer, sadece eğitim ve öğretim konularında değil, çocuğun bulunduğu her çevrede çocuğu oyunla birlikte düşünmek, yapacağı her işe bu

çerçeve de bir şekil vermek durumundadır.

Çocukların, kendileri için uygun olmadığı ya da başaramayacakları düşünülen zihinsel ve bedensel etkinliklerin bile, oyun hâline getirildiğinde nasıl üstesinden geldikleri bilinmektedir. Hatta büyüklerin de hayatı bir oyun gibi algılayıp yaşayabilmeleri hâlinde daha çok ve büyük başarılarından, mutluluktan daha çok pay alacakları söylenebilir.

Sadece daha huzurlu bir toplum için değil, daha barışçı, daha güvenli bir dünya için de; oynayan, sevilen, seven çocuklara ihtiyaç vardır. Çünkü çocuk insanın atasıdır. Çünkü dünyayı güzelleştirenler, iki cihanda da hem anne babalarını hem de çocuklarını mutlu edenler sevilen ve seven çocuklardır.

Fotoğraf: Bekir SARI